

“Wij boeren met de natuur, niet ertegen”

[Klimaatbeleid](#)

Geschreven door Rob van der Rijt

27 oktober 2025

Toen in coronatijd Bart van den Broek samen met zijn ouders om de keukentafel zat, besloten ze iets fundamenteels: hun biologische boerderij [Het Schop](#) moest niet alleen voedsel produceren, maar ook bewustwording zaaien. “Onze missie is simpel,” zegt Bart. “Iedereen die hier komt, moet met één procent meer kennis over voeding naar huis gaan dan waarmee hij binnenkwam.”
Van grond tot mond

Dat klinkt bescheiden, maar de impact is groot. Jaarlijks ontvangt [Het Schop](#) inmiddels 10.000 tot 11.000 bezoekers: van basisschoolklassen tot beleidsmakers en chef-koks. “We laten mensen letterlijk zien hoe voeding ontstaat – van bodem tot bord. Hoe wij zonder gif werken, hoe onze dieren leven, hoe kringlopen sluiten. Veel bezoekers weten niet eens hoe sla groeit of wat het verschil is tussen gangbaar en biologisch boeren. Als ze hier weggaan met een beetje meer begrip, dan zijn we geslaagd.”

Die beleving krijgt vorm in rondleidingen, educatieprojecten en samenwerkingen met restaurants, zoals het pop-uprestaurant *Erloom*, waar sterrenkoks kookten met ingrediënten van Het Schop. “Dat was ‘sexy duurzaamheid,’” lacht Bart. “Eten tussen de koeien en de moestuin, met het verhaal erbij waar alles vandaan komt. Zo maak je bewustwording aantrekkelijk.”

Terug naar de toekomst

Wat Het Schop bijzonder maakt, is dat het modern onderneemt met principes uit het verleden. “Wij boeren eigenlijk zoals mijn overgrootopa dat deed,” vertelt Bart. “We hebben evenveel koeien als hectares grond. Alles draait in een gesloten kringloop. We boeren met de natuur, niet ertegen.”

Die aanpak leverde Het Schop de status op van *demobedrijf* voor het Rijk en *inspiratiebedrijf* voor de provincie Noord-Brabant. Toch blijft het volgens Bart een uitdaging om duurzaam ondernemen financieel gezond te houden. “Biologisch eten is niet te duur – gangbaar is te goedkoop. De echte kosten van vervuiling, verlies van bodemkwaliteit en CO₂-uitstoot worden niet meegerekend. Die schuiven we door naar de volgende generatie.”

True pricing en eerlijke verhoudingen

Bart pleit daarom voor *true pricing* – eerlijke prijzen waarin maatschappelijke kosten zijn verrekend – en voor beter verdeelde landbouwsubsidies. “Kleine gezinsbedrijven met natuurbeheer krijgen nu vaak minder steun dan grote, intensieve bedrijven. Dat moet anders. Biologische boeren leveren ecosysteemdiensten: ze zorgen voor biodiversiteit, schoon water en gezonde bodems. Daar mag een eerlijke vergoeding tegenover staan.”

Daarnaast ziet hij mogelijkheden om duurzame keuzes direct aantrekkelijker te maken. “Verlaag de btw op biologische producten. Dat is een simpele maatregel die direct impact heeft. En maak het voor consumenten duidelijk wat écht biologisch is. Nu heeft elk pakje in de supermarkt wel een groen blaadje. Die greenwashing zorgt alleen maar voor verwarring.”

De kracht van bewustwording

De sleutel tot verandering ligt volgens Bart niet alleen bij de overheid of de boeren, maar vooral bij de consument. “Zolang de consument niet weet wat hij eet, verandert er weinig. Bewustwording is het begin van transitie. Daarom doen wij wat we doen: mensen laten ervaren wat eerlijk voedsel betekent.”

En dat werkt. Steeds meer jonge gezinnen vinden hun weg naar de boerderijwinkel van Het Schop. “De donkergroenen – de overtuigde bio-etters – die kenden ons al. Nu komen ook de lichtgroenen: mensen die wel iets met duurzaamheid willen, maar nog niet precies weten hoe. Die willen transparantie en vertrouwen. En dat is precies wat wij bieden.”

Een les voor alle ondernemers

Wat kunnen andere ondernemers leren van Het Schop? Bart is helder: “Denk niet alleen aan de korte termijn. Of je nu boer bent, metaalbewerker of winkelier – als je echt onderneemt, wil je iets goeds nalaten. Winst is belangrijk, maar betekenis houdt je gemotiveerd.”

Volgens Bart draait duurzaam ondernemen om samenwerking en vertrouwen. “Omring je met partners die op dezelfde manier denken. Wij werken samen met scholen, natuurorganisaties, collega-boeren en lokale winkels. Zo bouw je aan een ecosysteem waarin iedereen elkaar versterkt.”

Zijn belangrijkste advies: “Stap af en toe van je trekker – letterlijk of figuurlijk – en kijk naar het grotere geheel. Durf anders te boeren, anders te ondernemen. Dan bouw je niet alleen aan je eigen toekomst, maar ook aan die van de generaties na jou.”

Dit interview is onderdeel van het [Impact-Up](#) onderzoeksproject mede uitgevoerd door het [lectoraat duurzaamheidstransities](#) van de Breda University of Applied Sciences.